

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Tomáše Blažka a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **SYNOT TIP, a.s.**, se sídlem Jaktáře 1475, Uherské Hradiště, zastoupená Mgr. Ing. Radkem Matušíkem, advokátem, se sídlem na Florenci 2116/15, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 6. 2023, č. j. 30 Af 46/2022-62,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.**

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 9. 2022, č. j. 34180/22/5200-11434-707700. Žalovaný uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil dodatečný platební výměr Specializovaného finančního úřadu (dále jen „správce daně“) ze dne 10. 7. 2020, č. j. 119357/20/4230-23791-711223. Správce daně doměřil žalobkyni daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016 vyšší o částku 18 136 260 Kč a vyčíslil penále z částky doměřené daně. Důvodem doměření daně bylo, že správce daně neuznal finanční náklady související s emisí tzv. korunových dluhopisů za daňově účinný náklad kontrolovaného zdaňovacího období, neboť posuzovaný případ vyhodnotil jako zneužití práva.

[2] V listopadu roku 2012 žalobkyně nakoupila akcie představující podíl 69,17 % na základním kapitálu společnosti SYNOT REAL ESTATE, a.s. (dále jen „SYNOT RE“), která se v rámci holdingu SYNOT zabývá správou, údržbou a rekonstrukcemi nemovitostí. O nákupu akcií rozhodl jediný akcionář žalobkyně, společnost SYNOT Holding, s.r.o. (dále jen „SYNOT Holding“), která je řízená prostřednictvím kyperské společnosti WCV WORLD CAPITAL VENTURES CYPRUS LIMITED (dále jen „WCV“). Žalobkyně nakoupila akcie od společnosti WCV, hodnota akcií činila 1 867 590 000 Kč. Financování nákupu podílu bylo zajištěno prostřednictvím emise dluhopisů. Dne 15. 11. 2012 žalobkyně emitovala dluhopisy v celkovém počtu 1 867 590 000 kusů, každý ve jmenovité hodnotě 1 Kč (s pevnou úrokovou sazbou 10 % p. a.). Dluhopisy upsala společnost WCV v celkové nominální hodnotě 1 867 590 000 Kč. Pohledávka žalobkyně vůči společnosti WCV z titulu nesplaceného závazku k uhrazení emisního kurzu za úpis dluhopisů ve výši 1 867 590 000 Kč byla uhrazena zápočtem oproti závazku žalobkyně vůči společnosti WCV ve stejné výši z titulu neuhrazené úplaty za převod akcií společnosti SYNOT RE. Téhož dne došlo k převodu vlastnického práva k dluhopisům ze společnosti WCV na pana I. V. s tím, že veškerý úrokový výnos ve výši 23 863 650 Kč (za období od 15. 11. 2012 do 31. 12. 2012) má být vyplacen novému vlastníkovi hromadného dluhopisu.

[3] V roce 2013 došlo u společnosti SYNOT RE ke zvýšení základní hodnoty kapitálu formou upsání nových akcií, přičemž žalobkyně jich upsala 15 ks ve jmenovité hodnotě 10 000 000 Kč. Podíl žalobkyně ve společnosti SYNOT RE tak činil 2 017 590 000 Kč. Dne 1. 7. 2013 došlo u společnosti SYNOT RE ke změně právní formy z akciové na komanditní společnost. Vklad žalobkyně ve výši 1 032 800 000 Kč byl ke dni zápisu změny právní formy zaúčtován jako dobrovolný vklad komplementáře do vlastního kapitálu komanditní společnosti. Podle čl. 6.3. projektu změny právní formy ze dne 23. 4. 2013 přitom nevznikla komanditní společnosti povinnost vracet společníkům vklady či jakoukoliv jejich část.

[4] Dne 22. 6. 2016 rozhodl jediný akcionář žalobkyně o předčasném splacení celé emise dluhopisů. K předčasnému splacení došlo dne 4. 7. 2016, o čemž byl sepsán předávací protokol mezi žalobkyní a společností WCV, která nabyla dluhopisy od I. V. dne 1. 7. 2016. V předávacím protokolu bylo potvrzeno předání hromadné listiny a vznik pohledávky WCV ve výši 1 867 590 000 Kč odpovídající jistině dluhopisů. Společnost WCV následně postoupila pohledávku představující jistinu dluhopisů na společnost Czech Capital Venture, s.r.o. (dále jen „Czech Capital Venture“), která je také součástí holdingu SYNOT. Uvedená společnost poté postoupila danou pohledávku na společnost SYNOT Holding.

[5] Společnost SYNOT Holding ke dni 31. 8. 2016 navýšila základní kapitál žalobkyně o 186 759 000 Kč. Nově upisované akcie žalobkyně (10 akcií ve jmenovité hodnotě 18 675 900 Kč) byly nabídnuty k úpisu určenému zájemci, společnosti SYNOT Holding. Emisní kurz těchto nově upsaných akcií byl uhrazen zápočtem s částí pohledávky SYNOT Holding za žalobkyní, závazek žalobkyně vůči SYNOT Holding se tak snížil z částky 1 867 590 000 Kč na částku 1 680 831 000 Kč. Dne 22. 12. 2016 společnost SYNOT Holding rozhodla o dalším navýšení základního kapitálu žalobkyně, a to o 126 741 000 Kč. Nově upisované akcie žalobkyně byly nabídnuty k úpisu určenému zájemci, společnosti SYNOT Holding. Emisní kurz nově upsaných akcií činil 1 680 831 000 Kč (účetní hodnota akcií 126 741 000 Kč, plus emisní ážio 1 554 090 000 Kč) a byl uhrazen zápočtem se zůstatkem pohledávky SYNOT Holding za žalobkyní z titulu splacení jistiny za vydané dluhopisy ve stejné výši.

pokračování

[6] Podle daňových orgánů vynaložení nákladů na úroky z dluhopisů v kontrolovaném zdaňovacím období nemělo ekonomický či jiný racionální důvod, jelikož hlavním účelem bylo získání daňového zvýhodnění v rozporu s cílem sledovaným zákonem o daních z příjmů. Došlo ke zneužití práva, neboť hlavním účelem transakce bylo získání daňového zvýhodnění. Úmyslem smluvních stran (kapitálově či jinak spojených osob) bylo realizovat výplatu úroků z tzv. korunových dluhopisů nezatížených srážkovou daní spojené osobě (I. V.), k tomuto účelu použít zisk hospodářsky aktivní společnosti (žalobkyně) bez ekonomického opodstatnění, s cílem eliminace daňové povinnosti.

[7] V žalobě žalobkyně namítala, že daňové orgány neprokázaly naplnění subjektivního kritéria zneužití práva. Nesouhlasila se závěrem, že přeměna společnosti SYNOT RE na komanditní společnost neměla jiný smysl než získání daňové výhody. Akvizicí nemovitostního portfolia si zajistila kontrolu nad klíčovou součástí své hlavní podnikatelské činnosti, z níž jí plynou zdanitelné příjmy. Přeměnou na komanditní společnost si zajistila obdobné postavení, jaké by měla, pokud by od počátku svého podnikání zajišťovala a financovala nemovitosti sama. Vzhledem ke skutečnosti, že žalobkyně nemovitosti vlastní, jsou úroky související s jejich pořízením daňově účinným nákladem. Příjmy z nájmu či prodeje daných nemovitostí jsou totiž zahrnuty v jejím základu daně. Podle žalobkyně dále žalovaný rezignoval na vyhodnocení objektivního kritéria zneužití práva. Neuvedl, jaké konkrétní jednání bylo v rozporu s ustanoveními zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „zákon o daních z příjmů“), či s jeho cíli. V případě žalobkyně je přitom zřejmé, že vynaložené úrokové náklady mají přímou vazbu na její očekávaný zdanitelný příjem ve smyslu § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Přeměnou společnosti SYNOT RE na komanditní společnost došlo k ekonomickému provázání této společnosti se žalobkyní. Mimo generování příjmů z nájmu vedla investice do nemovitostního portfolia ke zvýšení reálné hodnoty portfolia. Tato skutečnost by vstoupila do základu daně při případném prodeji (části) portfolia. Žalobkyně transakcí nezískala žádné daňové zvýhodnění, které by bylo v rozporu s cílem zákona o daních z příjmů.

[8] Žalobkyně také namítala, že emise dluhopisů není podmíněna pohybem peněžních prostředků. Podle žalobkyně je běžné, že subjekty vydávají dluhopisy za účelem refinancování existujícího dluhu. V posuzovaném případě docházelo ke splácení úroků, proto nelze mít pochybnosti o ekonomické smysluplnosti transakce. Za nestandardní okolnost žalobkyně nepovažovala ani skutečnost, že k úhradě pohledávky z upsaných dluhopisů došlo zápočtem se závazkem vzniklým z převodu akciového podílu ve společnosti SYNOT RE. Úhrada závazku zápočtem je dle žalobkyně standardní praktika a nelze v ní spatřovat okolnost svědčící o zneužití práva. Žalobkyně rovněž argumentovala, že legalitu rozdrobení jmenovité hodnoty dluhopisu na korunové dluhopisy potvrzuje postup Ministerstva financí v rámci emise státních spořicíh dluhopisů v letech 2011 a 2012. Jmenovitou hodnotu tak v daném případě taktéž nelze považovat za objektivní znak zneužití práva.

[9] Žalobkyně dále nesouhlasila s tím, že by přeměnou právní formy byl odúčtován její podíl ve společnosti SYNOT RE z účtu „vklad do společnosti“ na účet „ostatní finanční investice“. Z její účetní rozvahy před a po emisi dluhopisů je dle žalobkyně zřejmé, že došlo ke zvýšení hodnoty aktiv (pořízení podílu v SYNOT RE) a zároveň k navýšení cizích zdrojů (závazek z emitovaných dluhopisů). Přeměna společnosti na komanditní společnost nemohla způsobit ztrátu vlastnictví či kontroly, neboť žalobkyně se stala statutárním

orgánem a začaly jí plynout podíly na zisku komanditní společnosti ve výši 96 %. Navýšení bilanční hodnoty navíc prokazuje, že došlo k získání nového zdroje financování, který byl použit k získání nemovitostního portfolia SYNOT RE. Žalobkyně poukázala také na předložené znalecké posudky, které dle jejího názoru jasně prokazují ekonomický přínos transakce. Rozpory v posouzení transakce znalci a žalovaným bylo možné odstranit navrhovanými svědeckými výpověďmi znalců. Ty však žalovaný neprovedl, a tak zatížil odvolací řízení procesní vadou.

[10] **Krajský soud** nejprve konstatoval, že žalovaný se zabýval naplněním objektivního znaku zneužití práva. V žalobou napadeném rozhodnutí vyložil, že žalobkyně svým postupem obešla smysl a účel § 25 odst. 1 písm. zk) ve spojení s § 19 odst. 3 a § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Tato ustanovení znemožňují zahrnout do daňově účinných nákladů úroky z dluhopisů, pokud finanční prostředky byly použity na pořízení podílu v dceřiné společnosti. Objektivní znak dále spočíval v nenaplnění smyslu § 2 zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech (dále jen „zákon o dluhopisech“), který jako účel dluhopisu vymezuje zajištění financování externími zdroji. Vzhledem k tomu, že dluhopisy podle emisních podmínek nebyly určeny k veřejné nabídce, ale byly cíleny jen na osoby spojené, nebylo skutečným smyslem jejich emise podle žalovaného zajistit externí financování rozvoje žalobkyně. Žalovaný také uvedl, že zahrnutím úroků z dluhopisů do nákladů došlo ke zvýhodnění vlastníka dluhopisů formou nezdanění výnosů z držby cenných papírů aplikací § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů.

[11] Pokud jde o naplnění subjektivního znaku zneužití práva, krajský soud uvedl, že bez propojení společností účastnicích se transakce by jednotlivé kroky transakce nevedly za standardních podmínek ke stejnému výsledku. Tato propojenost tedy byla podstatnou podmínkou pro získání daňového zvýhodnění. Krajský soud souhlasil s žalovaným, že hlavním účelem jednání žalobkyně bylo získání daňové výhody v podobě zahrnutí úroků z emitovaných dluhopisů do daňově uznatelných nákladů.

[12] Krajský soud přisvědčil žalovanému, že posuzovanou transakcí zůstal majetek žalobkyně nezměněný, respektive došlo pouze k přeskupení majetku v rámci skupiny SYNOT, avšak bez jakéhokoliv ovlivnění vztahů jednotlivých společností. Ovládající osobou i nadále zůstala společnost WCV, která měla rozhodující vliv jak na žalobkyni, tak na společnost SYNOT RE. Krajský soud zdůraznil, že primárním účelem emise dluhopisů zpravidla bývá zajištění externího zdroje financování, v posuzovaném případě ale emise dluhopisů byla neveřejná, tudíž nevedla k získání externích finančních zdrojů. Navíc v den, kdy byla realizována emise dluhopisů, došlo k okamžitému převodu vlastnického práva k dluhopisům na pana I. V., jemuž následně byly vypláceny úroky z dluhopisů nezatížené srážkovou daní, s ohledem na § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů, ve znění účinném do 31. 12. 2012. Pan V. přitom byl osobou, která se podílela na řízení dotčených společností, a to buď přímo nebo zprostředkovaně. Pan V. následně převedl dluhopisy zpět na společnost WCV, poté došlo k vzájemným zápočtům závazků a pohledávek mezi jednotlivými společnostmi.

[13] Popsané nestandardní okolnosti dle krajského soudu svědčí o tom, že nákup podílu ve společnosti SYNOT RE neměl reálné ekonomické opodstatnění deklarované žalobkyní. Způsob spolupráce mezi žalobkyní a společností SYNOT RE se nijak nezměnil, žalobkyně sice v uvedené společnosti vlastnila většinový podíl, nicméně nijak se to do řízení společnosti

pokračování

SYNOT RE nepromítlo. Po změně právní formy na komanditní společnost se žalobkyně stala komplementářem, kterému náleží 96 % zisku, avšak na rozdíl od zbylých dvou komplementářů neměla oprávnění jednat samostatně. Změnu právní formy společnosti SYNOT RE z akciové společnosti na komanditní společnost krajský soud vnímal jako čistě účelovou. V případě, že by společnost SYNOT RE zůstala akciovou společností, mohla by být žalobkyně (při splnění dalších podmínek) považována za její mateřskou společnost. Nemohla by tak zahrnout do svých nákladů úroky z emitovaných dluhopisů. Na vztahy, jejichž jednou stranou je osobní společnost, se však § 19 odst. 3 zákona o daních z příjmů nevztahuje. Žádný jiný než právě tento (daňový) cíl nebyl dle krajského soudu v případě přeměny společnosti SYNOT RE zřejmý.

[14] Krajský soud souhlasil s žalovaným také v tom, že zápočet závazků a pohledávek může být běžným nástrojem sloužícím k zániku závazků, v posuzovaném případě však došlo pouze k přeskupení majetku uvnitř skupiny SYNOT. Jednalo se tak o další nestandardní okolnost. K poukazu žalobkyně na postup Ministerstva financí v rámci emise státních spořicíh dluhopisů v letech 2011 a 2012 krajský soud uvedl, že situace žalobkyně byla značně odlišná. Žalobkyně nenabízela dluhopisy veřejně, ale výhradně subjektům v rámci skupiny SYNOT. Navíc ze samotné skutečnosti, že došlo k emisi dluhopisů o jmenovité hodnotě 1 Kč, daňové orgány zneužití práva nedovodily.

[15] K dalším žalobním námitkám týkajícím se přeměny akciové společnosti SYNOT RE na komanditní společnost krajský soud uvedl, že vklad žalobkyně byl ke dni zápisu změny právní formy zaúčtován jako dobrovolný vklad komplementáře do vlastního kapitálu komanditní společnosti SYNOT RE, bez povinnosti této společnosti vrátit žalobkyni vklad či jakoukoliv jeho část. Žalobkyně se v komanditní společnosti stala komplementářem, tudíž neměla ve společnosti žádný obchodní podíl. Žalobkyně sice přeměnou právní formy společnosti nepozbyla aktiva jako taková, neboť jí začal plynout podíl na zisku komanditní společnosti, ten však byl nejistý a ve vztahu k hodnotě podílu v akciové společnosti v roce 2013 mnohonásobně nižší. Krajský soud proto ve shodě s žalovaným konstatoval, že přeměna akciové společnosti na komanditní společnost byla v daném případě účelová.

[16] Krajský soud rovněž uvedl, že odúčtováním podílu žalobkyně z účtu „vklad do společnosti“ na účet „ostatní finanční investice“ došlo sice formálně ke zvýšení aktiv, avšak žalobkyně si touto čistě účetní operací nikterak nezajistila financování svého podniku z externích zdrojů. Přestože žalobkyně přeměnou společnosti SYNOT RE na komanditní společnost vložena aktiva nepozbyla (došlo k jejich přeskupení v rozvaze), pozbyla žalobkyně akciový podíl jako takový, což s ohledem na nejistou výši podílu na zisku nebylo možné ve vztahu k původní hodnotě obchodního podílu akciové společnosti považovat za standardní podnikatelské chování. Ani skutečnost, že příjmy z pronájmu a prodeje nemovitostí vedly ke zvýšení reálné hodnoty nemovitostního portfolia, podle krajského soudu nesvědčila o racionalitě provedené transakce.

[17] Ani zahrnutí daňového základu společnosti SYNOT RE do daňového přiznání žalobkyně nehrálo podle krajského soudu žádnou roli. Krajský soud zdůraznil, že při posouzení ekonomické racionality jednání žalobkyně není podstatné, zda a jakým způsobem žalobkyně vykazovala příjmy z nemovitostí ve vlastnictví společnosti SYNOT RE pro daňové účely. Rozhodující bylo skutečné vlastnictví těchto nemovitostí, zejména možnost vykonávat kontrolu nad nakládáním s nimi. Právě získání této kontroly

a odstranění rizik a nejistoty plynoucích z toho, že žalobkyně nepodnikala ve vlastních prostorách, ale v pronajatých provozovnách, mělo být podle samotné žalobkyně smyslem celé posuzované operace. V konečném důsledku (po přeměně na komanditní společnost) se však tento cíl vůbec nenaplnil. Namísto možnosti zabránit prodeji tohoto strategického majetku nebo jeho pronajmutí někomu jinému totiž žalobkyně jako komplementář získala pouze nárok na výplatu části zisku, který tento majetek generuje (a tento příjem pak pochopitelně musí řádně zdanit). Žalobkyně tak vlastníkem daných nemovitostí není, a to ani formálně (není jako jejich vlastníka zapsána v katastru nemovitostí), ani fakticky (nevykonává přímou kontrolu nad nakládáním s nimi).

[18] Krajský soud se dále zabýval znaleckými posudky předloženými žalobkyní a jejich hodnocením ze strany daňových orgánů. Souhlasil přitom s daňovými orgány, že znalecké posudky nehodnotily transakci komplexně, ale posuzovaly izolovaně jednotlivé dílčí kroky učiněné v jejím rámci. Krajský soud se proto ztotožnil se závěry žalovaného, že ani na základě znaleckých posudků nelze dovodit ekonomickou racionalitu transakce. Krajský soud přisvědčil také závěru žalovaného o nadbytečnosti provedení navrhovaných výslechnů znalců (respektive v případě znalce Ing. Františka Poborského, Ph.D., provedení opakovaného výslechu).

[19] V **kasací stížnosti** stěžovatelka uplatňuje důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). K testu účelu a cíle právní úpravy (objektivnímu znaku) stěžovatelka namítá, že úrokové náklady z dluhopisů jsou obecně daňově uznatelné dle § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Příjmy realizované nemovitostním portfoliem SYNOT RE, zejména nájemné z uzavřených nájemních smluv, přímo a bezprostředně ovlivňují základ daně stěžovatelky. Vynaložené úrokové náklady proto mají přímou a bezprostřední vazbu na očekávaný zdanitelný příjem stěžovatelky ve smyslu § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Přeměnou společnosti SYNOT RE na komanditní společnost dále došlo k ekonomickému provázání se stěžovatelkou. Z daňového pohledu má přeměna obdobné účinky jako fúze těchto společností, tj. poměrný základ daně společnosti SYNOT RE je zahrnován do základu daně stěžovatelky. Kromě příjmů z nájmu vede investice do nemovitostního portfolia také ke zvýšení reálné hodnoty portfolia, která vstoupí do základu daně při jeho případném prodeji. Stěžovatelka tedy byla pro daňové účely v identické situaci, jako kdyby pořídila přímo nemovitosti, jejich nákup financovala prostřednictvím emise dluhopisů, inkasovala příjmy z nájemného a příjmy z prodeje nemovitostí a hradila úrokové náklady. Stěžovatelka namítá, že hrazené úroky by v tomto případě byly jednoznačně daňově uznatelné.

[20] Podle stěžovatelky žalovaný i krajský soud vycházejí z prosté citace § 25 odst. 1 písm. zk) zákona o daních z příjmů a nijak se nevěnují účelu a cíli daného ustanovení. Stěžovatelka konstatuje, že smyslem uvedeného ustanovení je vyloučit daňovou uznatelnost nákladů v situaci, kdy tyto náklady souvisí s držbou podílu v dceřiné společnosti, avšak tento podíl generuje příjem, který je od daně osvobozen. Citované ustanovení tedy zabraňuje vzniku asymetrické situace, kdy by náklady vynaložené na příjmy nezahrnované do základu daně byly daňově uznatelné. V důsledku přeměny na komanditní společnost se však výnosy společnosti SYNOT RE zahrnují do daňového základu stěžovatelky a podléhají plnému zdanění, výše uvedené osvobození podílů na zisku se neuplatní, a tak je legitimní daňově zohlednit související náklady.

pokračování

[21] Pokud jde o § 2 zákona o dluhopisech, stěžovatelka namítá, že z její účetní rozvahy před a po emisi dluhopisů vyplývá, že došlo ke zvýšení hodnoty aktiv a zároveň ke zvýšení cizích zdrojů. Úvěrová funkce tak byla naplněna, stěžovatelka si zajistila externí financování k nákupu nemovitostního portfolia. Emise dluhopisů přitom není podmíněna pohybem peněžních prostředků, dluhopisy se běžně vydávají za účelem refinancování existujícího dluhu. Podle stěžovatelky není ani zřejmé, z čeho krajský soud dovodil, že daňová uznatelnost úrokových nákladů mohla vést ke zvýhodnění vlastníka dluhopisů formou nezdanění výnosů z držby cenných papírů. Stěžovatelka konstatuje, že krajský soud při posuzování objektivního testu zneužití práva pouze zopakoval tvrzení žalovaného, napadený rozsudek je proto nepřezkoumatelný.

[22] K testu motivu transakce (subjektivnímu znaku) stěžovatelka namítá, že akvizicí nemovitostního portfolia si zajistila kontrolu nad klíčovou součástí své hlavní podnikatelské činnosti (provoz heren a kasin). Stěžovatelka se snažila co nejvíce přiblížit přímému vlastnictví, proto se rozhodla pro vlastnictví prostřednictvím komanditní společnosti. Podle stěžovatelky není zřejmé, z čeho krajský soud dovodil, že podíl na zisku komanditní společnosti je ve vztahu k hodnotě podílu v akciové společnosti v roce 2013 mnohonásobně nižší. Nelze izolovaně porovnávat realizovaný zisk komanditní společnosti za jednotlivá zdaňovací období s hodnotou podílu v akciové společnosti. Například zisk z prodeje nemovitostí realizovaných v roce 2019 činil přibližně 70 mil. Kč a v roce 2020 přibližně 200 mil. Kč. Tyto příjmy byly z 96 % zahrnuty do základu daně stěžovatelky. Zároveň v průběhu času rostla i (nerealizovaná) reálná hodnota nemovitostního portfolia.

[23] Navýšení bilanční hodnoty dle stěžovatelky prokazuje, že došlo k získání nového zdroje financování, které bylo použito k získání nemovitostního portfolia. Z ekonomického pohledu se tedy jedná o aktivum, u kterého je pravděpodobné, že z něho poplyne prospěch (ve formě podílu na zisku). Krajský soud nicméně uvedl, že ani skutečnost, že příjmy z pronájmu a prodeje nemovitostí vedly ke zvýšení reálné hodnoty nemovitostního portfolia, nesvědčí o racionalitě provedené transakce, protože nedošlo k žádným reálným změnám ve vztahu k nemovitostem ve vlastnictví SYNOT RE. Stěžovatelka k tomu namítá, že efektivní vlastnictví nemovitostního portfolia prostřednictvím komanditní společnosti představuje jednu z variant, která v podnikatelské praxi může být při správě nemovitostního portfolia užita. Při této variantě jsou příjmy z nájmu a prodeje nemovitostí zahrnuty v základu daně efektivního vlastníka nemovitostí a související daňový režim nákladů toto reflektuje. Stěžovatelka také uvádí, že vykonávala funkci statutárního orgánu společnosti SYNOT RE, čímž efektivně vykonávala kontrolu nad nemovitostním portfoliem.

[24] Stěžovatelka zároveň namítá, že využití zápočtu nelze považovat za okolnost svědčící zneužití práva, neboť se jedná o běžný nástroj pro úhradu závazku. Dále uvádí, že legalitu „rozdrobení“ jmenovité hodnoty dluhopisu na korunové dluhopisy potvrzuje postup Ministerstva financí v rámci emise státních spořicíh dluhopisů v letech 2011 a 2012. Stěžovatelka konstatuje, že není zřejmé, jakými úvahami se krajský soud řídil při posuzování subjektivního kritéria, napadený rozsudek je proto i v tomto ohledu nepřezkoumatelný.

[25] Stěžovatelka nesouhlasí také s postupem žalovaného, který odmítl provést výslech znalců. Argumentaci žalovaného považuje za nesrozumitelnou a vnitřně rozpornou. Na jednu stranu totiž uváděl, že znalecké posudky nehodnotily transakci komplexně a nezvažovaly její specifické okolnosti, na druhou stranu tvrdil, že znalci vycházeli

z kompletních materiálů, a proto je nebylo třeba vyslechnout. Podle stěžovatelky je rozpor v posouzení transakce mezi znalci a žalovaným klíčový pro hodnocení věci a bylo možné ho odstranit provedením navrhovaných výsledků. Krajský soud se ztotožnil s touto argumentací žalovaného, napadený rozsudek je tak rovněž nepřezkoumatelný.

[26] Žalovaný ve **vyjádření ke kasační stížnosti** souhlasí se závěry krajského soudu. K námitce stěžovatelky stran daňové účinnosti úrokových nákladů z dluhopisů žalovaný uvádí, že v obecné rovině nemá proti těmto tvrzením výhrady, v posuzované věci je ale podstatné, že si stěžovatelka počínala způsobem zneužívajícím právo. Příklad stěžovatelky s nákupem nemovitostí prostřednictvím emise dluhopisů je hypotetický, neboť v takovém případě by musela nemovitosti reálně zaplatit a emisí dluhopisů by získala externí zdroje financování. Žalovaný setrvává na závěru, že změna právní formy u společnosti SYNOT RE byla čistě účelová, a to s ohledem na § 25 odst. 1 písm. zk) ve spojení s § 19 odst. 3 zákona o daních z příjmů. K námitce ohledně zvýšení aktiv žalovaný uvádí, že změnou právní formy u uvedené společnosti stěžovatelka pozbyla akciový podíl, což nebylo možné považovat za standardní podnikatelské chování. Z účetního pohledu žalovaný dodává, že samotné navýšení rozvahových položek nic nevyovídá o tom, jak byla pohledávka z emitovaných dluhopisů uhrazena a zda byl naplněn účel dluhopisového financování. Žalovaný nezpochybňuje, že vydání dluhopisů může sloužit i k refinancování existujícího dluhu, avšak v takovém případě získává společnost externí zdroje financování.

[27] Skutečnost, že „přímé“ vlastnictví nemovitostí může být výhodnější než jen jejich pronájem, žalovaný nerozporuje, nicméně k vysvětlení stěžovatelky týkajícímu se lepšího ovládní nemovitostního portfolia uplatňuje dvě výhrady. Za první, tímto způsobem lze vysvětlit nákup akcií společností SYNOT RE, nelze tak ale vysvětlit přeměnu z akciové společnosti na komanditní společnost. Stěžovatelka mohla nemovitosti lépe ovládat jako většinový akcionář uvedené společnosti, jediným důvodem změny právní formy tak bylo získání daňové výhody. Za druhé, stěžovatelka a společnost SYNOT RE jsou součástí jednoho holdingu. Nelze přitom předpokládat, že by nájemní vztahy u nemovitostí mezi osobami ze stejného holdingu byly předmětem sporů. Žalovaný dále konstatuje, že přeměnou uvedené společnosti byla pozice stěžovatelky oslabena, neboť z většinového akcionáře se stala jedním ze tří komplementářů. Navíc pozbyla akciový podíl bez nároku na vypořádací podíl v hodnotě cca 1 mld. Kč a byla zatížena závazkem splacení nominální hodnoty dluhopisů, enormními finančními náklady a povinností vyplácet úroky z dluhopisů nedotčené srážkovou daní vlastníkovu dluhopisů.

[28] Žalovaný souhlasí se stěžovatelkou, že zápočet pohledávek a závazků je právem aprobovaný způsob zániku závazku, v posuzovaném případě je ale podstatné, že se jednalo o zánik závazku mezi propojenými osobami a žádná z realizovaných účetních operací nebyla podložena faktickým tokem finančních prostředků (vyjma platby úroků z držby cenných papírů ve prospěch vlastníka dluhopisů). Žalovaný poukazuje také na aktuální judikaturu správních soudů, která dle něj podporuje závěry krajského soudu. K odmítnutí výsledku znalců žalovaný uvádí, že tito měli vypovídat ke skutečnostem, které byly jednoznačně doloženy a prokázány.

[29] Stěžovatelka v **replíce** polemizuje s vyjádřením žalovaného, v zásadě však pouze opakuje argumentaci uplatněnou již v kasační stížnosti.

pokračování

[30] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a jedná za ni advokát (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[31] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[32] Kasační stížnost není důvodná.

[33] Nejvyšší správní soud se předně zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu. Vlastní přezkum rozhodnutí soudu je totiž možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, z jehož odůvodnění je zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je nicméně vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Konstatování nepřezkoumatelnosti by tedy mělo být v soudní praxi spíše výjimečné, „*není-li z odůvodnění rozhodnutí krajského soudu vůbec patrné, jak soud hodnotil podstatné důvody či skutečnosti uplatněné v rámci žalobních bodů. Naopak nelze považovat za nepřezkoumatelné takové rozhodnutí krajského soudu, z jehož odůvodnění lze (byť i zohledněním celkového kontextu důvodů uvedených v odůvodnění) seznat, jaký názor krajský soud zaujal vůči důležitým skutkovým a právním otázkám podstatným pro rozhodnutí projednávané věci. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů nemůže být založena tím, že odůvodnění krajského soudu je pouze stručné či argumentačně chudé, popř. že krajský soud nevyvracel každý dílčí argument uplatněný účastníky...*“ (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS, bod 29).

[34] Napadený rozsudek je přezkoumatelný, neboť krajský soud odůvodnil své závěry srozumitelně a dostatečně podrobně se vypořádal se všemi žalobními body. Přezkoumatelně se zabýval naplněním jak objektivního, tak subjektivního znaku zneužití práva v posuzované věci. Nelze přisvědčit stěžovateli, že krajský soud pouze zopakoval argumentaci žalovaného, krajský soud ji doplnil o vlastní úvahy. Jako nepřezkoumatelné nelze hodnotit ani žalobou napadené rozhodnutí. Důvody, pro které žalovaný odmítl provést stěžovatelkou navrhovaný výslech znalců, nejsou vnitřně rozporné či nesrozumitelné. Stěžovatelka ostatně se závěry krajského soudu a žalovaného obsáhle polemizuje, nesouhlas s věcným hodnocením je přitom otázkou zákonnosti rozhodnutí.

[35] Jádrem sporu je otázka, zda byly naplněny podmínky pro aplikaci principu zákazu zneužití práva ve vztahu k emisi tzv. korunových dluhopisů, na jehož základě daňové orgány doměřily stěžovateli daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2016.

[36] Pojem *korunový dluhopis* představuje zažitou zkratku používanou pro označení dluhopisů s nominální hodnotou 1 Kč. Korunové dluhopisy byly emitovány nejčastěji v období od 1. 8. 2012 do 31. 12. 2012 v takové jmenovité hodnotě, aby při aplikaci § 36

odst. 3 zákona o daních z příjmů ve znění účinném do 31. 12. 2012 a čl. IV bodu 2 přechodných ustanovení zákona č. 192/2012 Sb. bylo zdanění úrokového příjmu 15 % srážkovou daní rovno 0 Kč (základ daně byl stanovován za každý jednotlivý dluhopis a zaokrouhloval se na celé koruny dolů). Účelem emise korunových dluhopisů mělo být zajištění financování emitenta, který následně mohl uplatnit úrokový náklad, kterým snížil základ příjmové daně. Zákonem stanovená možnost emise dluhopisů tak představuje jakousi pobídku k financování podnikání získáním finančních prostředků z cizích zdrojů. Na straně upisovatele pak úpis dluhopisů představuje daňovou optimalizaci v podobě absence daně z úrokového příjmu.

[37] Princip zákazu zneužití práva byl poprvé jako obecný princip formulován v rozhodnutí Soudního dvora EU ze dne 14. 12. 2000, C-110/99, věc *Emsland-Stärke*. V tomto rozhodnutí Soudní dvůr EU poprvé uvedl dvoustupňový test pro posouzení, zda došlo ke zneužití práva. Tento test spočívá v hodnocení dvou podmínek, a to objektivního a subjektivního kritéria. Objektivní prvek tohoto testu spočívá v tom, že navzdory formálnímu splnění podmínek daných komunitárním (dnes unijním) právem nebyl naplněn účel dané normy; subjektivní prvek se pak hodnotí jako záměr získat výhodu umělým vytvořením podmínek pro její dosažení.

[38] Následně se zákaz zneužití práva objevil v judikatuře Soudního dvora EU týkající se daní, a to nejprve daně z přidané hodnoty coby hlavní daně, jež je na úrovni Evropské unie harmonizovaná. Jako průlomový lze hodnotit rozsudek ze dne 21. 2. 2006, C-255/02, ve věci *Halifax*, v němž byl aplikován dvousložkový test zákazu zneužití práva z rozhodnutí ve věci *Emsland-Stärke*. Následně byl princip zákazu zneužití práva rozšířen z daní nepřímých i na daně přímé – k tomu srov. např. rozhodnutí velkého senátu Soudního dvora EU ze dne 12. 9. 2006, C-196/04, věc *Cadbury Schweppes*; ze dne 13. 3. 2007, C-524/04, věc *Thin Cap Group*; rozhodnutí ze dne 29. 3. 2012, C-417/10, věc *3M Italia*; nebo rozhodnutí ze dne 4. 12. 2008, C-330/07, věc *Jobra*.

[39] Na judikaturu Soudního dvora EU navázala řada rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, v nichž Nejvyšší správní soud zdůraznil, že s ohledem na ochranu legitimního očekávání lze daňovému subjektu odeprít nárokované právo z titulu zneužití práva pouze tehdy, pokud jeho relevantní hospodářská činnost nemá žádné jiné objektivní vysvětlení než získání nároku vůči správce daně, resp. hlavním účelem realizovaných plnění je získání daňového zvýhodnění, a přiznání práva by tudíž bylo v rozporu se smyslem a účelem příslušných ustanovení. Nejedná se přitom o zastírání právního jednání jiným (simulací a disimulací), ale o umělé vytvoření podmínek směřujících k získání daňové výhody – daňový subjekt tedy nic nezastírá, ale od počátku jedná tak, aby daňového zvýhodnění dosáhl (k tomu viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2006, č. j. 2 Afs 178/2005-64, a rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2008, č. j. 7 Afs 54/2006-155, č. 1778/2009 Sb. NSS).

[40] Na oblast přímých daní byl v judikatuře Nejvyššího správního soudu princip zákazu zneužití práva aplikován např. v rozsudku ze dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004-48, č. 869/2006 Sb. NSS, v němž soud uvedl: „Zneužitím práva je situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené. O chování toliko zdánlivě

pokračování

dovolené jde z toho důvodu, že objektivní právo nezná chování zároveň dovolené a zároveň nedovolené; vzhledem k tomu, že ze zásady lex specialis derogat legi generali vyplývá, že zákaz zneužití práva je silnější, než dovolení dané právem, není takové chování výkonem práva, ale protiprávním jednáním (viz. Knapp, V.: Teorie práva. C. H. Beck, Praha, 1995, s. 184-185). Výkonu práva, který je vlastně jeho zneužitím, proto soud neposkytne ochranu.“

[41] V této souvislosti rovněž Ústavní soud uvedl, že „[a]čkoliv finanční právo (zde konkrétně zákon o daních z příjmů a zákon o správě daní a poplatků) institut zneužití práva explicitně nevymezuje, neznamená to, že by v této oblasti ke zneužívání práva či jeho obcházení docházet nemohlo, resp. že by chování, jež vykazuje znaky zneužití práva, nemohlo být za takové označeno, a z toho vyvozovány adekvátní právní důsledky. V tomto duchu k problému také soudní praxe přistupuje“ (viz usnesení ze dne 6. 8. 2008, sp. zn. II. ÚS 2714/07). Nutno dodat, že s účinností novely daňového řádu provedené zákonem č. 80/2019 Sb. je princip zákazu zneužití práva výslovně zakotven v § 8 odst. 4 daňového řádu, a to jako obecný právní princip v daňové oblasti, systematicky zařazený v části první hlavě druhé daňového řádu, tj. mezi základními zásadami správy daní. Podle uvedeného ustanovení se při správě daní nepřiblíží k právnímu jednání a jiným skutečnostem rozhodným pro správu daní, jejichž převažujícím účelem je získání daňové výhody v rozporu se smyslem a účelem daňového právního předpisu.

[42] Princip zákazu zneužití práva se tedy v souladu s výše citovanou judikaturou uplatní na oblast daně z příjmů právnických osob, jestliže je v dané věci prokázáno, že navzdory formálnímu splnění podmínek zákona o daních z příjmů nebyl naplněn účel daňového právního předpisu (objektivní znak), přičemž podmínky pro dosažení daňové výhody byly vytvořeny uměle se záměrem získat daňové zvýhodnění (subjektivní znak); k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2019, č. j. 6 Afs 376/2018-46. Judikatura Nejvyššího správního soudu již opakovaně aprobovala uplatnění uvedeného principu i přímo ve vztahu k jednotlivým případům emisí korunových dluhopisů (viz např. rozsudky ze dne 30. 9. 2022, č. j. 1 Afs 103/2022-36, ze dne 28. 4. 2023, č. j. 5 Afs 45/2022-48, nebo ze dne 15. 8. 2023, č. j. 5 Afs 111/2022-32).

[43] V projednávané věci není sporu o skutkovém stavu, tj. o průběhu celé transakce (k jejímu popisu viz výše body [2] až [5] tohoto rozsudku). Stěžovatelka nesouhlasí s právním hodnocením transakce, rozporuje tedy závěr, že jejím hlavním účelem bylo získání daňové výhody v rozporu se smyslem a účelem daňových právních předpisů. Nejvyšší správní soud má ale ve shodě s krajským soudem za prokázané, že stěžovatelka se dopustila zneužití práva. Zároveň Nejvyšší správní soud předesílá, že není jeho úkolem opakovat stejně podrobně hodnocení dané otázky provedené již dříve žalovaným a krajským soudem, jejichž závěry jsou logické a přesvědčivé. A to tím spíše v situaci, kdy stěžovatelka uplatňuje v kasační stížnosti v zásadě stejné výhrady, jako v řízení před krajským soudem.

[44] Nejvyšší správní soud tedy jen ve stručnosti shrnuje, že stěžovatelka zaúčtovala dluhopisové úroky jako náklady ve smyslu § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Žalovaný nezpochybňoval, že formálně byly splněny požadavky tohoto a dalších souvisejících ustanovení zákona o daních z příjmů pro daňovou účinnost úrokových nákladů. Poukázal ale na skutečnost, že stěžovatelka svým postupem, konkrétně přeměnou společnosti SYNOT RE z akciové na komanditní společnost, obešla podmínky stanovené v § 25 odst. 1 písm. zk) zákona o daních z příjmů. Pokud by totiž nedošlo k uvedené změně právní formy,

dluhopisové úroky by po naplnění časového testu 12 měsíců (dle § 19 odst. 3 zákona o daních z příjmů) nebyly daňově účinné. Žalovaný vysvětlil (viz bod 66 žalobou napadeného rozhodnutí), že úroky by v takovém případě představovaly výdaj (náklad) mateřské společnosti související s držbou podílu v dceřiné společnosti. Žalovaný dále poukázal na smysl § 2 zákona o dluhopisech, podle něhož je účelem dluhopisu zajištění financování externími zdroji. Podle žalovaného nebyl naplněn tento základní účel dluhopisového financování. Žalovaný se zabýval také smyslem § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů (viz body 32-36 žalobou napadeného rozhodnutí).

[45] Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem a v uvedeném hodnocení také spatřuje naplnění *objektivního znaku* zneužití práva.

[46] Nelze přisvědčit kasační námitce, že stěžovatelka byla pro daňové účely v identické situaci, jako kdyby pořídila přímo nemovitosti, jejich nákup financovala prostřednictvím emise dluhopisů, inkasovala příjmy z nájemného a příjmy z prodeje nemovitostí a hradila úrokové náklady. V posuzované věci se nejednalo o stejnou situaci. Pokud by stěžovatelka pořídila přímo nemovitosti od třetí osoby (tj. nikoliv od jiného subjektu v rámci holdingu SYNOT), pak by za ně v tržním prostředí musela poskytnout protistraně odpovídající protihodnotu. Jestliže by jejich pořízení financovala prostřednictvím emise dluhopisů, musela by touto cestou opravdu získat nové finanční zdroje. Nic takového se ale v posuzovaném případě nestalo.

[47] Nedůvodná je také námitka, že úvěrová funkce emise dluhopisů byla naplněna, neboť z účetní rozvahy stěžovatelky před a po emisi dluhopisů vyplývá, že došlo ke zvýšení hodnoty aktiv a zároveň ke zvýšení cizích zdrojů. Jak správně uvedl žalovaný, samotné navýšení rozvahových položek nic nevypovídá o tom, jakým způsobem byla pohledávka z emitovaných dluhopisů uhrazena a zda byl naplněn účel dluhopisového financování. V tomto ohledu je podstatné, že jednotlivé kroky celé transakce se uskutečnily mezi subjekty v rámci jednoho holdingu a že žádná z realizovaných účetních operací nebyla podložena faktickým tokem finančních prostředků. Žalovaný podrobně popsal a doložil, že v průběhu transakce došlo v podstatě pouze k přeskupení majetku v rámci holdingu. Dále je třeba zdůraznit, že emise dluhopisů byla neveřejná. Z těchto důvodů nelze tvrdit, že stěžovatelka si emisí dluhopisů zajistila externí financování k nákupu nemovitostního portfolia. Krajský soud ani žalovaný přitom netvrdili, že emise dluhopisů je obecně podmíněna pohybem peněžních prostředků. V posuzované věci je nicméně tato okolnost (tedy absence faktického toku finančních prostředků) podstatná, dosvědčuje totiž účelovost celé transakce.

[48] Skutečnost, že stěžovatelka zahrnuje do svého daňového základu výnosy společnosti SYNOT RE, nehraje pro účely posuzované otázky roli. Obecně jistě platí, že stěžovatelka může při splnění všech zákonem stanovených podmínek uplatňovat související náklady, avšak právě s výjimkou případu, kdy tak činí způsobem zneužívajícím právo. Jestliže byla změna formy společnosti SYNOT RE z akciové na komanditní společnost čistě účelová (přičemž s tímto závěrem Nejvyšší správní soud souhlasí, v podrobnostech k tomu viz níže), pak je argumentace stěžovatelky týkající se výkladu § 25 odst. 1 písm. zk) zákona o daních z příjmů nedůvodná.

[49] Z napadeného rozsudku je také zřejmé, jaká je spojitost mezi daňovou (ne)uznatelností úrokových nákladů a zvýhodněním vlastníka dluhopisů formou nezdanění

pokračování

výnosů z držby cenných papírů. Jedním z důležitých aspektů celé transakce, který rovněž dosvědčuje její účelovost, je právě výplata úroků z korunových dluhopisů nezatížených srážkovou daní spojené osobě (panu I. V.).

[50] Pokud jde o naplnění *subjektivního znaku* zneužití práva, krajský soud poukázal na následující okolnosti, které dle něj ve svém souhrnu svědčí o cíleném jednání stěžovatelky: k pořízení akciového podílu ve společnosti SYNOT RE došlo, aniž by nastala změna skutečného vlastníka majetku (smluvní vztah a forma spolupráce stěžovatelky a společnosti SYNOT RE nedoznaly změn); emise dluhopisů se uskutečnila v závěru roku 2012; jmenovitá hodnota emitovaných dluhopisů byla rozdrobena na korunové dluhopisy; došlo k neveřejné emisi dluhopisů z důvodu omezení vlivu případných externích investorů; dluhopisy byly upsány spojenou osobou; k úhradě emisního kurzu došlo zápočtem, bez reálného toku finančních prostředků; závazek emitenta vzniklý z titulu pořízení akciového podílu ve společnosti SYNOT RE ovládané stejnou spojenou osobou (společností WCV) byl nahrazen jiným závazkem vůči spojené osobě; změna právní formy společnosti SYNOT RE z akciové společnosti na komanditní společnost; opětovná změna vlastníka dluhopisů vázaná na datum předčasné splatnosti dluhopisu; postoupení pohledávky za emitentem ve výši jmenovité hodnoty dluhopisů v rámci skupiny SYNOT až k jedinému akcionáři emitenta a s tím související umělé navyšování základního kapitálu emitenta z důvodu následného započtení takto vzniklých pohledávek a závazků bez reálného toku finančních prostředků.

[51] Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem spatřuje v uvedených okolnostech naplnění subjektivního znaku zneužití práva.

[52] Stěžovatelka k tomu namítá, že akvizicí nemovitostního portfolia si zajistila kontrolu nad klíčovou součástí své hlavní podnikatelské činnosti. Zároveň se snažila co nejvíce se přiblížit přímému vlastnictví. Nejvyšší správní soud ale přisvědčuje krajskému soudu a žalovanému, že není zřejmé, v čem konkrétně spočívá tvrzené zajištění kontroly, jestliže ovládající osobou s rozhodujícím vlivem na stěžovatelku i na společnost SYNOT RE byla jak před transakcí, tak po její realizaci společnost WCV. Reálně se tak posuzovanou transakcí v tomto ohledu nic nezměnilo. Navíc z hlediska stěžovatelkou deklarovaného cíle celé transakce nedává smysl následné provedení změny formy společnosti SYNOT RE z akciové na komanditní společnost. Zatímco v akciové společnosti stěžovatelka držela většinový podíl, v komanditní společnosti nemá na rozdíl od zbylých dvou komplementářů ani oprávnění jednat samostatně. Správný je také závěr krajského soudu, že podíl stěžovatelky na zisku komanditní společnosti byl nejistý a ve vztahu k hodnotě podílu v akciové společnosti v roce 2013 mnohonásobně nižší. Na tomto závěru nemůže nic změnit poukaz stěžovatelky na výnosy realizované společností SYNOT RE v pozdějších letech. Nejvyšší správní soud proto souhlasí s krajským soudem, že jiný než (výše nastíněný) daňový cíl nelze v případě změny formy společnosti SYNOT RE identifikovat.

[53] Nejvyšší správní soud v obecné rovině nijak nezpochybňuje, že efektivní vlastnictví prostřednictvím komanditní společnosti představuje jednu z variant, která v podnikatelské praxi může být při správě nemovitostního portfolia užita. Opět je však třeba poukázat na skutečnost, že v nynější věci je předmětem přezkumu specifická situace, v níž změna právní formy společnosti SYNOT RE na komanditní společnost byla ve spojitosti s dalšími výše uvedenými okolnostmi vyhodnocena jako účelová. Z obdobných důvodů nelze přisvědčit ani kasační námitce, že využití zápočtu je běžným nástrojem pro úhradu závazku.

Stěžovatelka v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 5 Afs 19/2003-51, ten ale na nyní posuzovanou věc nedopadá již jen z toho důvodu, že se vůbec nezabýval otázkou zneužití práva.

[54] Nedůvodná je rovněž kasační námitka, kterou stěžovatelka poukazuje na postup Ministerstva financí v rámci emise státních spořicí dluhopisů v letech 2011 a 2012. Jak příhodně uvedl krajský soud, situace stěžovatelky byla odlišná, neboť na rozdíl od Ministerstva financí nenabízela dluhopisy veřejně, ale výhradně subjektům v rámci skupiny SYNOT. Ostatně Nejvyšší správní soud se již v jiných případech týkajících se korunových dluhopisů zabýval obdobnou kasační námitkou a posoudil ji jako nedůvodnou (viz např. rozsudek č. j. 1 Afs 103/2022-36).

[55] Stěžovatelka namítá konečně také nezákonné *odmítnutí výsledku znaleců*. Nejvyšší správní soud k tomu konstatuje, že stěžovatelka v daňovém řízení předložila znalecký posudek zpracovaný znalcem Ing. Františkem Poborským, Ph.D. (dále jen „znalecký posudek č. 1“), jeho doplnění a znalecký posudek zpracovaný znalcem Dr. Ing. Vítězslavem Hálkou, MBA, Ph.D. (dále jen „znalecký posudek č. 2“). Daňové orgány provedly důkaz znaleckými posudky č. 1 (včetně jeho doplnění), č. 2 a vyslechly znalce Ing. Františka Poborského, Ph.D. Návrh stěžovatelky na provedení opakovaného výsledku uvedeného znalce žalovaný zamítl, stejně jako návrh stěžovatelky na provedení výsledku znalce Dr. Ing. Vítězslava Háčky, MBA, Ph.D.

[56] Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí i krajský soud v napadeném rozsudku podrobně shrnuli a vyhodnotili závěry znaleců. Podle krajského soudu při zohlednění ostatních důkazů shromážděných v řízení předložené znalecké posudky nesvědčí o ekonomické racionalitě transakce. Znalecké posudky nehodnotily transakci komplexně, ale posuzovaly izolovaně dílčí kroky (např. nákup obchodního podílu ve společnosti SYNOT RE). Nebyla v nich zohledněna celá řada okolností – propojení společností v rámci holdingu, ovládání stěžovatelky i společnosti SYNOT RE ze strany společnosti WCV, pozbytí akciového podílu stěžovatelkou bez jakéhokoli vypořádání, zatížení stěžovatelky úrokovými náklady vyplácenými vlastníkově upsaných dluhopisů atd. Právě tyto nestandardní okolnosti, které znalci ve svých posudcích nezvažovali, však následně vedly žalovaného k závěru o zneužití práva. Nejvyšší správní soud přisvědčuje krajskému soudu, že na základě předložených znaleckých posudků nelze dovodit ekonomickou racionalitu transakce a v podrobnostech odkazuje na napadený rozsudek.

[57] Pokud jde o navrhovaný výslech znaleců, žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí konstatoval, že skutečnosti, kterými se znalci zabývali při zpracování znaleckých posudků, jsou jednoznačně seznatelné ze zadání znaleckého zkoumání. Z posudků plyne, že při zadání byli znalci stěžovatelkou informováni o všech skutečnostech souvisejících s transakcí, o personální a majetkové propojenosti společností zúčastněných na transakci, o jednotlivých krocích transakce a jejích časových souvislostech. Jedná se tak o skutečnosti již nezpochybnitelné, které není třeba ověřovat výsledkem. Podle žalovaného by tak důvod výsledku znaleců zmiňovaný stěžovatelkou (zjištění, z jakých podkladů znalec vycházel) nepřinesl pro věc žádné významné skutečnosti, neboť byl snadno zjištělný z předložených posudků. Pokud znalci vycházeli z kompletních materiálů, nemohl by ani jejich výslech vést ke zvrácení podaných znaleckých závěrů v návaznosti na připomínky či závěry daňových orgánů. Závěry znaleckých posudků jsou jasné z posudku samého a nemohou být měněny

pokračování

v reakci na jiné hodnocení týchž skutečností žalovaným. Z těchto důvodů považoval žalovaný výslech znaleců za nadbytečný. Žalovaný nerozporoval racionalitu dílčích ekonomických motivů zmiňovaných znalci, podle žalovaného však znalci nehodnotili celkovou souslednost všech kroků souvisejících s emisí dluhopisů a daňovou uznatelnost úroků z těchto dluhopisů. Krajský soud se s uvedeným závěrem žalovaného o neprovedení navrhovaných výsledků pro nadbytečnost a neúčelnost ztotožnil.

[58] Nejvyšší správní soud nemá, co by hodnocení žalovaného a krajského soudu vytkl. Na jejich závěru není nic nesrozumitelného či vnitřně rozporného. Znalec jistě může z kompletních podkladů dovodit izolované a nekomplexní závěry. Souhlasit lze také s tím, že účelem výslechu znalce nemůže být změna znaleckých závěrů. Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že hodnocení otázky, která je pro posouzení této věci klíčová (tj. zda lze v souhrnu okolností zjištěných daňovými orgány spatřovat zneužití práva), ani znalci nepřísluší. Neprovedení navrhovaných výsledků bylo také v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 18. 8. 2017, č. j. 5 Afs 184/2016-20).

[59] Nejvyšší správní soud neshledal s ohledem na výše uvedené kasační stížnost důvodnou, proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[60] O nákladech řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.; žalovanému, jemuž by dle pravidla úspěchu ve věci náhrada nákladů řízení náležela, žádné náklady nad rámec správní činnosti nevznikly, proto mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 6. září 2024

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu